

Ο λευκός κύβος

ΣΧΟΛΕΙΟ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

12–14 ετών, 2 ώρες, 3 διδακτικές ενότητες

Χειροτεχνία, δόμηση, χαρτί

προπαρασκευαστικός κύκλος, μορφοπλαστικές αρχές, κοινότητα, αφαίρεση, υλικό, ισορροπία. Συνδυάζεται με την ενότητα 04

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ

Χαρτί DIN A4, φύλλα χειροτεχνίας, εκτυπώσιμα αρχεία, ψαλίδια χαρτιού, κόλλες στικ

Προαιρετικά: χρωματιστό χαρτί ή χρώματα για να ζωγραφίσετε τους κύβους

Εκδοχή μόνιμο: ξυλάκια, σπάγκος ή νάιλον κορδόνι

ΟΔΗΓΙΕΣ

Τα φύλλα χειροτεχνίας χρησιμοποιούνται ως «πατράν» για να φτιάξετε από κοινό χαρτί A4 κύβους, ορθογώνια παραλληλεπίπεδα και πυραμίδες. Οι συμμετέχοντες στην ενότητα εξοικειώνονται με τα βασικά γεωμετρικά σχήματα και μπορούν από απλά υλικά να κατασκευάσουν τα δικά τους «τουβλάκια». Στη συνέχεια, μικρές ομάδες μπορούν με τους κύβους και τα ορθογώνια παραλληλεπίπεδα που έφτιαξαν να σχεδιάσουν και συνθέσουν γλυπτά, φόρμες και αρχιτεκτονικά έργα.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Το Bauhaus υποστήριζε και προέβαλλε εξ αρχής την ιδέα ενός αφαιρετικού, απαλλαγμένου από διακοσμητικά στοιχεία, απλού και προσανατολισμένου σε γεωμετρικές φόρμες σχεδιασμού. Η εξυπηρέτηση της λειτουργικότητας, της παραγωγής, της χρήσης και των υλικών, καθώς και η ορατότητα της κατασκευαστικής χειρονομίας βρίσκονταν στο προσκήνιο, ανεξάρτητα από τις διαφορετικές προσεγγίσεις των Δασκάλων. Αυτές οι πτυχές βρήκαν εφαρμογή τόσο σε εκτεταμένα αρχιτεκτονικά σύνολα όσο και σε μεμονωμένα κτίρια, στη λειτουργική επίπλωση και σε φιλικές προς το χρήστη συσκευές ή κοινά αντικείμενα καθημερινής χρήσης. Τα σπίτια που σχεδίασαν σύμφωνα με τις βασικές αρχές του Bauhaus ο Γκέοργκ Μούχε, ο Βάλτερ Γκρόπιους και ο Μις βαν ντερ Ρόε έμοιαζαν με κύβους.

Ο Βάλτερ Γκρόπιους ίδρυσε τη Σχολή με την αξίωση να ενώσει την τέχνη και την τεχνική. Στόχος ήταν η κατάρτιση ενός νέου τύπου καλλιτέχνη, ο οποίος θα σχεδίαζε στο χώρο του ντιζάιν και της αρχιτεκτονικής προϊόντα κατάλληλα για τη βιομηχανική μαζική παραγωγή.

Στην αρχή της εκπαίδευσης στο Bauhaus όλοι οι σπουδαστές παρακολουθούσαν έναν κύκλο προπαρασκευαστικών μαθημάτων διάρκειας ενός εξαμήνου, όπου διδάσκονταν με έναν παιδαγωγικά νέο και πειραματικό τρόπο το χειρισμό των υλικών καθώς και τις βασικές αρχές σχεδιασμού. Οι σπουδαστές ανέπτυσσαν τρισδιάστατες δομές, στις οποίες η συνάφεια υλικού, δομής, χρήσης και κατασκευής βρισκόταν στο επίκεντρο και στόχος ήταν η

καλύτερη δυνατή παραγωγή με τη χρησιμοποίηση ελάχιστου υλικού, ενέργειας και χρόνου.

Ο Ελβετός ζωγράφος και παιδαγωγός σε θέματα τέχνης Γιοχάννες Ίπτεν συνέλαβε την ιδέα του προπαρασκευαστικού κύκλου στη Σχολή Bauhaus της Βαϊμάρης. Για τον Ίπτεν, η προσωπική αντίληψη, η υποκειμενική κατανόηση και γνώση και η αντικειμενική σύλληψη αποτελούσαν τη βάση για τον δημιουργικό σχεδιασμό. Στα μαθήματα που παρέδιδε ως διευθυντής του προπαρασκευαστικού κύκλου (1919–1923) δινόταν έμφαση στις σπουδές της φύσης και των υλικών καθώς και στη θεωρία των χρωμάτων και των σχημάτων. Πέραν αυτών, το μάθημά του περιλάμβανε αναλύσεις έργων παλαιών Δασκάλων και γυμνά σχέδια. Το 1923 ο Ίπτεν εγκατέλειψε το Bauhaus και τη διεύθυνση του προπαρασκευαστικού κύκλου ανέλαβε ο Λάζλο Μοχόλυ-Νάγκυ μαζί με τον Γιόζεφ Άλμπερς. Ο Μοχόλυ-Νάγκυ μετατόπισε το κέντρο βάρους από τα καλλιτεχνικά στα τεχνικά ζητήματα. Υιοθέτησε την παιδαγωγική μέθοδο του Ίπτεν αφήνοντας τους σπουδαστές να εκτελούν αυτόνομα ασκήσεις υλικών. Όμως δεν ήθελε να προωθήσει την απόλυτη ατομική έκφραση των μαθητών του, αλλά να τους εισαγάγει συστηματικά σε μια σύνθεση των αισθήσεων ώστε να αντιληφθούν τεχνικές βασικές αρχές όπως η στατική, η δυναμική και η ισορροπία. Το 1928 ο Γιόζεφ Άλμπερς έγινε ο επίσημος διευθυντής του προπαρασκευαστικού κύκλου. Αυτός έβαζε τους μαθητές του να εξερευνήσουν με απλά εργαλεία της ιδιότητες διαφόρων υλικών, όπως το μέταλλο, το ξύλο και το χαρτί, και εστίασε ιδιαίτερα στην αναπαράσταση και την επίδραση του φωτός, της σκιάς και της προοπτικής.

Η ενότητα 01 επικεντρώνεται στην ενασχόληση με το υλικό του χαρτιού στα προπαρασκευαστικά μαθήματα. Οι συμμετέχοντες σε αυτήν θα εξερευνήσουν το υλικό, θα καταπιαστούν με τις ιδιότητες και τις κατασκευαστικές δυνατότητές του και θα προσανατολιστούν στα βασικά γεωμετρικά σχήματα.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ ΜΟΜΠΙΛΟ

Για πιο απαιτητικούς συμμετέχοντες, τα βασικά σχήματα που έχουν κατασκευάσει μπορούν να γίνουν η αφετηρία για ένα μόντιπλο. Αρχικά θα φτιάξουν από τα ξυλάκια και το σπάγκο μια βασική κατασκευή, τα μεμονωμένα γεωμετρικά σχήματα θα κολληθούν στην κατασκευή με τέτοιο τρόπο που ο σπάγκος να στερεωθεί σε αυτά. Στη συνέχεια, θα παρατηρήσουμε το μόντιπλο από διαφορετικές οπτικές γωνίες: Πώς αλληλεπιδρούν τα σχήματα; Τι αλλάζει στις διάφορες οπτικές γωνίες; Πώς επιδρούν το φως και η σκιά στα σχήματα, πώς αλλάζει –ανάλογα με τη θέση της φωτιστικής πηγής– η σκιά τους στον τοίχο;

Οι συμμετέχοντες θα ασχοληθούν τόσο με την ισορροπία και την κατασκευή όσο και με τα θέματα της προοπτικής, της σκιάς και του φωτός. Για να διασαφηνιστούν αυτές οι πτυχές, τα μόντιπλε μπορούν και να φωτογραφηθούν από διαφορετικές οπτικές γωνίες.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ingolf Kern, Jutta Stein, Kitty Kahane: Wer wohnt in weißen Würfeln?

Verlag: Seemann Henschel, Leipzig 2016. ISBN-10: 3865023851

ISBN-13: 978-3865023858

<https://athen.bibliothek.goethe.de/cgi-bin/koha/opacdetail>.

pl?biblionumber=26937

Ingolf Kern, Jutta Stein, Birgit Schössow: Die Bauhaus-Stadt

Verlag: Seemann Henschel, Leipzig 2018. ISBN-10: 3865024068

ISBN-13: 978-3865024060

<https://athen.bibliothek.goethe.de/cgi-bin/koha/opacdetail>.

[pl?biblionumber=26968&query_desc=an%3A%2241253634%22](https://athen.bibliothek.goethe.de/cgi-bin/koha/opacdetail?biblionumber=26968&query_desc=an%3A%2241253634%22)

Ingolf Kern, Jutta Stein, Hanna Zeckau, Werner Möller: Wie kommt das UBoot
in den Garten?

Verlag: Seemann Henschel, Leipzig 2017. ISBN-10: 3865023975

ISBN-13: 978-3865023971

<https://athen.bibliothek.goethe.de/cgi-bin/koha/opacdetail>.

[pl?biblionumber=26941&query_desc=an%3A%2241253634%22](https://athen.bibliothek.goethe.de/cgi-bin/koha/opacdetail?biblionumber=26941&query_desc=an%3A%2241253634%22)

Αυτό το εργασία χορηγείται με άδεια [Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση 4.0 Διεθνές](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).